

INSTRUKTION

för dem, som skola uppskatta växande gröda.

De personer, som av folkförsörjningsnämnden ha godkänts att uppskatta växande gröda av spannmål och potatis, böra göra detta på sådana odlingar, där skördeutskiktarna till följd av naturskador eller av någon annan orsak (frost, hagelskador, utvintningar, översvämning, skadedjur eller insekter, växtsjukdomar, svår liggsäd, torka, mindervärdigt utsäde) äro avsevärt sämre än medeltalet för orten, och vilkas innehavare hos folkförsörjningsnämnden ha anhållit om uppskattning av skörden. Den som utför uppskattningen har att utreda, huru stora arealer som beröras av dylik skada, samt att beräkna, huru stor skörd på sin höjd kan väntas av ifrågavarande överlåtelseplikt underkastade växtslag, och att jämsides med övriga uppgifter anteckna orsaken till misslyckandet eller underskridandet av odlingsbetinget på FF-blanketten N:o E 187.

Uppskattningen skall i varje händelse omfatta hela den areal, som är besädd med spannmål, även om blott en del därav har drabbats av missväxt. Om det vid uppskattningen framgår, att överlåtelseskyldigheten beträffande spannmål icke kan fullgöras med brödsäd eller havre, bör uppskattningen utsträckas att gälla också potatis. En uppskattning av potatisskörden kan även utföras särskilt för sig, om den ser ut att bli dålig.

Därest samma växtslag odlas på flere olika skiften, utföres beräkningen av hektarskörden för var och en av dem särskilt. De uppskattade hektarskördarna multipliceras sedan med arealerna. Resultaten och arealerna av de olika skiftena adderas, och uträkningen av hektarskörden i medeltal utföres så, att den totala skörden divideras med den sammanlagda arealen för den ifrågavarande näringsväxten. Beräkningarna göras lämpligast på fränsidan av uppskattningsblanketten.

Vid uppskattningen av växande gröda är det synnerligen viktigt, att de arealer, på vilka spannmål och potatis odlas, äro riktigt uppgivna. På uppskattningsblanketten bör därför redan i folkförsörjningsnämnden antecknas de totala arealer, som för varje växtslag uppgivits av odlaren och odlingschefen, liksom ock de arealer, som folkförsörjningsnämnden på våren har uppgivit såsom odlingsbeting. Då skäl föreligger att misstänka, att arealerna för de olika växterna har uppgivits oriktigt, bör anmälan härom göras hos folkförsörjningsnämnden.

Då missväxten i flere fall har drabbat endast en del av odlingsarealen för något växtslag, bör den areal, på vilken växtligheten är betydligt under medelnivån, uppmätas t. ex. genom stegning, och denna areal antecknas särskilt och tydligt i härför reserverad kolumn. Öppna diken och på tegen möjligen förekommande små stenar inberäknas i åkerarealen. Avfallsdiken, som äro bredare än 2 meter, vägar och stenrösen avdragas däremot från arealerna.

Den växande sädesgrödan kan säkrast uppskattas först kort före dess bärgning. Därför borde uppskattningen påbörjas redan innan höstsäden skurits eller inkörts.

Om uppskattningen av den växande skörden exempelvis till följd av höstfrost måste försiggå först vid en senare tidpunkt, bör den inbärgade skörden av höstsäd inventeras på förvaringsplatserna i enlighet med de instruktioner, som folkförsörjningsnämnderna erhöllo på vintern.

Då uppskattningen av spannmålsskörden skall göras på fälten, fastställes till en början, huru mycket mark som går förlorad i form av öppna diken, och huruvida växtligheten på tegens kanter är sämre än i mitten av densamma. Skörden bör icke uppskattas blott från ett ställe, utan hela åkern skall undersökas. Åkern bör genomgås på ett par tre ställen, för att en uppfattning skall kunna vinnas om den växtlighet som motsvarar medelvärdet för hela skiftet.

Vid uppskattningen av den växande grödan bör uppmärksamheten närmast ägnas grödans täthet, axets storlek och helhet, eller alltså antalet korn per ax, samt kornens storlek. Av växtsjukdomar förorsakade skador böra också beaktas. En stor halmskörd bör i synnerhet på kärrmarker icke få missleda till en förväntan om en alltför stor kärnskörd, ty särskilt bristen på fosfor förorsakar nu för tiden ofta, att säden blir lätt. Beroende av förhållandena, kan det vara skäl att jämväl beakta de förluster, som uppkomma vid bärgningen, tröskningen och rensningen, enär avsikten med uppskattningen alltid är att få fram talet för den bärgade skörden.

På sådana lägenheter, där ägaren själv är på det klara med arealerna och årligen presterar en tillförlitlig utredning av skördens storlek, kan det vara till fördel att jämväl bedja honom uppgiva sin egen uppskattning, emedan han kanske vet, vilka skörderesultat som tidigare uppnåtts på lägenheten under motsvarande förhållanden. Om husbonden icke förmår uppskatta hektarskörderna i kilogram utan blott i hektoliter av den totala skörd, som erhålles på åkern, böra de, som äro utsedda att uppskatta den nya skörden, omräkna dessa hans uppgifter till hektarskördar och sedan jämföra resultatet med den egna uppskattningen.

Potatisskörderna kan icke uppskattas med ledning av blastens växtlighet. Om en uppskattning sker innan skörden bärgas, bör den göras så sent, att en riktig uppfattning kan bildas om densamma. Härvid tages potatis upp på olika delar av åkern, vilka motsvara förhållandena i medeltal, och på sträckor om några radmeter, så att skördens mängd kan fastställas såväl vid kanterna av tegarna som i mitten av desamma. Om den härvid upptagna potatisen väges, och om man önskar att på basen av satta radmeter få en utgångspunkt för skördens uppskattning, böra nödiga avdrag göras för den genom öppna diken förlorade arealen och avstånden mellan plantorna. Thågkommas bör även, att noggrannheten är en annan vid stickprov än vid den verkliga upptagningen, samt att potatisens vikt senare genom torkning och mullens bortfallande minskas. Säkrast vore att verkställa uppskattningen av potatisskörderna i samband med upptagningen eller omedelbart därefter.

Huvudmålet för dem, som skola uppskatta den nya skörden, är att de vid fullgörandet av sitt uppdrag sträva till att uppnå ett riktigt resultat. Då växande gröda icke alltid kan uppskattas tillförlitligt, kan folkförsörjningsnämnden vid behov förordna om en noggrann inventering i samband med inbärgningen och tröskningen eller senare.

Av det ovan sagda framgår, att de, som skola utföra dessa uppskattningar, i många fall kunna bli tvungna att besöka samma lägenhet åtminstone två gånger.

Uppgifter om ortens skördeutsikter i medeltal lämnar närmaste kretsinstruktör.